

החולביים והנחלבים

רפש מול רפת

אורי משגב - ידיעות אחרונות 8.2011

נחשב להצלחה - הוא הרי ההוכחה הניצחת לריקבון השיטה הקיימת. עכשיו באה הממשלה ומעניקה לתחום "טיפול שורש": במחלבות הגדולות לא נוגעים, גם לא ברשתות השיווק ובפערי התיווך המטורפים שהן גובות מהציבור. סל המוצרים שבפיקוח לא ישתנה, למי כן נטפלים? לרפתנים.

באמצעות מונח סטרילי, כמו "שינוי במחיר המטרה", לוקחים ענף מקומי עמלני ומפואר ומחריבים אותו בהינף יד. הרי מהו "מחיר המטרה"? שריד אחרון לרגולציה, האמצעי היחיד שמאפשר לרפתנים ביטחון קיומי.

רפתנות היא תחום סולידי עם מתח רווחים נמוך, שמתבסס על תכנון רב שנתי. זה לא הג'ונגל הספקולנטי של שוק ההון. רפתנים הם לא טייקונים שלווים מיליארדים מהציבור ואז מכריזים על "תספורת". אבל הרווחים המופלגים של קרן אייפקס הבריטית, בעלת השליטה בתנובה, כנראה יותר חשובים ממטה לחמם של מאות משקים ובתי אב ישראליים.

ברשימת הנפגעים, מעמד הביניים הנמוך (קיבוצניקים, מושבניקים) ומעמד הפועלים שמתחתיו (עובדים רבים ברפתות כבר קיבלו אזהרת פיטורין).

קלות הדעת והציניות שבהן נוהגים ברפתנים הן רק סימפטום למחלה אנושה. פרופ' מנו טכטנברג מצטייר כליהוק מוצלח, אפילו אמין, להובלת הטיפול הממשלתי במחאה.

השאלה היא מה היקף המנדט שניתן לו ובעיקר, מה תהיה מדיניות היישום.

הרבה ועדות בדיקה וחקירה פעלו בישראל בעשור האחרון. הן נתבקשו לטפל בנושאי ליבה וישבו בהן מיטב המומחים, עמוסים בידע ובכוונות טובות. המלצותיהן המלומדות נחסמו, מוססו, נבלעו בחור השחור של השיטה.

המחאה הנוכחית פרצה על רקע כלכלי, אבל כדי להשתקם ישראל נזקקת לטלטלה אסטרטגית. הממשלה הנוכחית אינה רק סמל לניתוק ולחזירות בזבזנית מיום הקמתה. היא גם מופת של שיתוק והנצחת החוליים הקיימים, ואינה ראויה או מסוגלת לחולל כאן רעידת אדמת. היא שייכת לעולם הישן, וזמנה עבר.

גם לפרה חולבת יש סף שבירה. ■

רפת של קיבוץ נעוריי לא היה מקובל לאחר לפרדו, חולב הבוקר הנצחי. לא עניין של קשיחות או סמכות, הוא פשוט היה נחמד מדי. בשלוש וחצי היינו נפגשים בחדר הצוות לקפה שחור בחלב. ברבע לארבע מובילים קבוצת חולבות ראשונה לשטיפה, ובארבע ניתנה שריקת הפתיחה הרשמית.

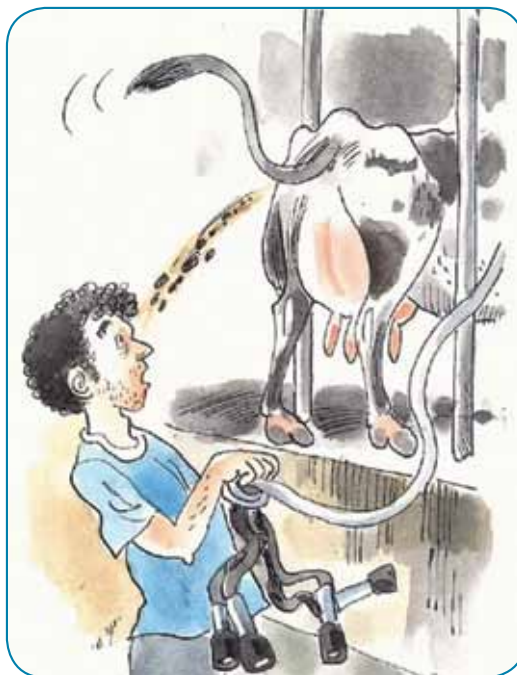
לנער בגיל הטיפש עשרה לא תמיד היה קל לקום באמצע הלילה לעבודת כפיים, אבל לא הייתה בררה. את הפרות היה צריך לחלוב שלוש פעמים ביממה, 365 יום בשנה. אני הייתי בסך הכול, בורג קטן וגאה בשרשרת מפוארת וארוכת שנים.

עכשיו באה הממשלה ומעניקה לתחום "טיפול שורש": במחלבות הגדולות לא נוגעים, גם לא ברשתות השיווק ובפערי התיווך המטורפים שהן גובות מהציבור. סל המוצרים שבפיקוח לא ישתנה, למי כן נטפלים? לרפתנים

יש לי זיכרונות נהדרים מרפת חפצי-בה, אבל את העמק עזבתי מזמן. בעצם אני בחזקת עבריון, מתעקש כבר יותר מעשור לגור בתל-אביב-

יפו ולגדל בה את ילדיי. סבתא שלי לא הורשה לי דירה בבזל, ומדי פעם, אפילו מרשה לעצמי לשבת במסעדה או בית קפה. למרות זאת, אני תומך בכל לבי בגל המחאה הנוכחית. וכשאני מסתכל בעיניים כלות על מה שמעוללים כעת, נתניהו וממשלת האיווולת שלו, לענף הרפת בישראל, אני מבין מחדש למה הוא התפרץ ומשוכנע שהצלחתו תימדד רק בשינוי יסודי של כללי המשחק (המכור).

זה הרי הסיפור כולו בקליפת אגוז. תחילה היה מרד צרכני הקוטג', מוצר בסיסי שמחירו הועלה בחמדות. תנובה ושטראוס התעלמו בזחיחות מהמחאה, אחר כך ניסו לכבות את האש עם כמה ראיונות פופוליסטיים בתקשורת, ולבסוף תיקנו את מחיר הגביע כשבמקביל העלו בשקט ובחריפות את מחירם של מוצרי חלב משלימים. מדהים שמרד בקוטג' עוד

חליבה ראשונה שלי - ציורו של יעקב גוטמן